

Forskningsmissar har skapat myt om elöverkänslighet

I en forskningsstudie år 2006 av den engelske forskaren James i Rubin begicks mycket allvarliga fel som ledde till felaktiga slutsatser. Studien borde aldrig ha publicerats.

De här misstagen har gett upphov till myten "det är bevisat att elöverkänslighet inte finns". Det har nu medfört att skeptikerrörelsen gått till attack mot elöverkänsliga samt mot kommuner och landsting som vidtagit åtgärder för att hjälpa drabbade.

Enligt lag är kommuner och landsting skyldiga att hjälpa personer med funktionsnedsättningar, några krav på vetenskapliga bevis finns inte. Dessutom har Europarådet i sin resolution 1815 från den 27 maj 2011 i punkt 8.1.4. skrivit att medlemsstaterna ska "*ägna särskild uppmärksamhet åt elöverkänsliga människor som lider av ett - syndrom som medför överkänslighet mot elektromagnetiska fält och införa särskilda åtgärder för att skydda dem, inklusive att inrätta strålningsfria zoner som inte täcks av trådlösa nätverk;*" Det är alltså de kommuner och landsting som inte vidtar några åtgärder för att hjälpa elöverkänsliga som gör fel.

Deltagarna i Rubins försök var personer som ofta reagerade med huvudvärk inom 20 minuter när de använde en vanlig mobiltelefon. Personer med allmänt utvecklad elöverkänslighet vände i dörren eftersom de inte klarade av miljön i festlokalen, ett kontorsrum på King's College i London. Försökspersonerna var hela tiden utsatta för mikrovågor. Testutrustningen vid örat värmdes under "icke-exponering" upp med mikrovågor. Den exponeringen ansågs försumbar eftersom den var ca 1000 gånger lägre än vid aktiv exponering. Dessutom var det oundvikligt att försökspersonerna hela tiden utsattes för mikrovågor ifrån omgivningen.

En mobiltelefon reglerar uteffekten beroende på hur stark strålningen från närmsta mast är. Ute i skogen används maximal effekt, nära en sändare kan uteffekten vara mer än 100 000 gånger lägre.

Meningen var att utsätta försökspersonerna antingen för mobilstrålning eller ingen strålning, för att se om de kunde känna skillnad. Men man utsatte dem för motsvarande en mobil på maxeffekt eller på "vanlig" effekt.

Den strålning som testpersonerna utsattes för vid "icke-exponering" var jämförbar med en GSM-telefon på lägsta effekt eller en 3G-telefon på typisk nivå. Att försökspersonerna uppfattade denna "icke-exponering" som exponering var alltså förväntat. Men Rubin skriver att eftersom "icke-exponering" var tillräckligt för att utlösa svåra symtom hos vissa deltagare så kan psykologiska faktorer spela en viktig roll för att orsaka dessa problem. Det faktum att de personer som uppgett att de reagerade vid mobilanvändning verkligen reagerade när de utsattes för strålning motsvarande mobilanvändning i tätort är snarast ett bevis för att mobilstrålning orsakar hälsoproblem. Det är en skandal att denna och andra lika undermåliga studier används för att misstänkliggöra elöverkänsliga.

Att forskare gör misstag är en sak, det är betydligt värre att ingen av de så kallade experterna i Forskningsrådet för Arbetsliv och Socialvetenskap (FAS) eller Strålsäkerhetsmyndighetens (SSM:s) vetenskapliga råd upptäcker fadäserna. Dessa råds rapporter används av SSM och Socialstyrelsen eftersom myndigheterna saknar egen kompetens inom området.

För att få fram en sann bild av forskningsläget måste expertråden bytas ut. Får vi in nya, oberoende och kunniga personer som gör en förutsättningslös utvärdering om elektromagnetiska fält och hälsa så kommer en helt ny bild framträda.

Vi hoppas att fler kommuner och landsting tar sitt ansvar och vidtar de åtgärder som behövs för att elöverkänsliga ska få samma tillgång till sjukvård, bostadsanpassning mm, som andra grupper i samhället.

Tore Fahlström tf.
Ordförande
Elöverkänsligas Riksförbund
Inger Svedmyr
Sakkunnig telekomfrågor
Elöverkänsligas Riksförbund